UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kahdeksas jaosto)

3 päivänä helmikuuta 2011 *

Asiassa T-584/08,

Cantiere navale De Poli SpA, kotipaikka Venetsia (Italia), edustajinaan aluksi asianajajat A. Abate ja R. Longanesi Cattani, sittemmin asianajajat A. Abate ja A. Franchi,

kantajana,

vastaan

Euroopan komissio, asiamiehinään E. Righini, C. Urraca Caviedes ja V. Di Bucci,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

jossa on kyse valtiontuesta C 20/08 (ex N 62/08), jonka Italia aikoo myöntää muuttamalla laivanrakennusteollisuuden väliaikaisia suojajärjestelyjä koskevaa tukiohjelmaa N 59/04, 21.10.2008 tehtyä komission päätöstä 2010/38/EY (EUVL 2010, L 17, s. 50) koskevasta kumoamisvaatimuksesta,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. E. Martins Ribeiro sekä tuomarit S. Papasavvas ja N. Wahl (esittelevä tuomari),

kirjaaja: hallintovirkamies N. Rosner,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 16.6.2010 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt

1 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen [88] artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22.3.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 (EYVL L 83, s. 1) 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

––

b) ’voimassa olevalla tuella’

i) tukia, jotka olivat olemassa ennen perustamissopimuksen voimaantuloa kyseisissä jäsenvaltioissa, eli tukiohjelmia ja yksittäisiä tukia, jotka on otettu käyttöön ennen perustamissopimuksen voimaantuloa ja joita voidaan soveltaa edelleen perustamissopimuksen voimaantulon jälkeen – –;

ii) hyväksyttyjä tukia eli tukiohjelmia ja yksittäisiä tukia, jotka komissio tai neuvosto on hyväksynyt;

––

v) tukia, joiden voidaan katsoa olevan voimassa olevia tukia, koska voidaan osoittaa, että ne käyttöönottohetkellä eivät vielä olleet tukia, mutta ovat muuttuneet myöhemmin sellaisiksi yhteismarkkinoiden kehityksen johdosta ilman, että jäsenvaltio olisi muuttanut niitä. Jos tietyt toimenpiteet muuttuvat tuiksi sen jälkeen, kun tietty toiminta on vapautettu kilpailulle yhteisön lainsäädännössä, näitä toimenpiteitä ei kilpailun vapauttamiselle vahvistetun ajankohdan jälkeen pidetä voimassa olevana tukena;

c) ’uudella tuella’ kaikkia tukia, eli tukiohjelmia ja yksittäisiä tukia, jotka eivät ole voimassa olevaa tukea, mukaan lukien voimassa olevan tuen muutokset;

––”

2 Asetuksen N:o 659/1999 täytäntöönpanosta 21.4.2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 794/2004 (EUVL L 140, s. 1) 4 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Asetuksen N:o – – 659/1999 1 artiklan c [alakohdan] soveltamiseksi voimassa olevan tuen muutoksella tarkoitetaan mitä tahansa muutosta, muuta kuin muodollista tai hallinnollista, joka ei vaikuta tukitoimenpiteen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille tehtyyn arviointiin. Voimassa olevan tukiohjelman alkuperäisen talousarvion kasvua enintään 20 prosentilla ei kuitenkaan pidetä voimassa olevan tuen muutoksena.”

3 Neuvosto antoi 27.6.2002 EY 87 artiklan 3 kohdan e alakohdan nojalla asetuksen (EY) N:o 1177/2002 laivanrakennusteollisuuden väliaikaisista suojajärjestelyistä (EYVL L 172, s. 1). Kyseisellä asetuksella sallittiin väliaikainen suojajärjestely niiden yhteisön laivanrakennusyritysten avustamiseksi, jotka olivat kärsineet Korean epäterveistä kilpailukäytännöistä aiheutuvista vakavista haitoista (asetuksen kolmas perustelukappale). Saman asetuksen 2 artiklan 2 ja 3 kohdassa täsmennettiin, että tietyntyyppisille laivanrakennussopimuksille myönnetty suora tuki voidaan katsoa yhteismarkkinoille soveltuvaksi silloin, kun tuen määrä on korkeintaan kuusi prosenttia asianomaisesta sopimusarvosta ja kun Korean epäterveistä kilpailukäytännöistä on aiheutunut vakavia haittoja kyseiselle yhteisön markkinasegmentille.

4 Asetuksen N:o 1177/2002 3 artiklassa asetetaan tuen myöntämisen edellytykseksi sen ilmoittaminen EY 88 artiklan mukaisesti komissiolle, joka tutkii tuen ja antaa sitä koskevan päätöksen asetuksen N:o 659/1999 mukaisesti.

5 Asetuksen N:o 1177/2002 2 artiklan 4 kohdassa sekä 4 ja 5 artiklassa säädetään seuraavaa:

”2 artikla

– –

4. Tätä asetusta ei sovelleta alukseen, joka toimitetaan myöhemmin kuin kolme vuotta lopullisen sopimuksen allekirjoittamisesta. Komissio voi kuitenkin pidentää kolmen vuoden toimitusmääräaikaa, jos se on perusteltua kyseisen laivanrakennushankkeen teknisen monimutkaisuuden vuoksi tai jos telakan työsuunnitelma viivästyy sellaisten odottamattomien, merkittävien ja perusteltavissa olevien häiriöiden vuoksi, jotka aiheutuvat poikkeuksellisista, ennalta arvaamattomista ja yrityksestä riippumattomista syistä.

– –

4 artikla

Tätä asetusta sovelletaan asetuksen voimassaolon alkamis- ja päättymispäivän välisenä aikana allekirjoitettuihin lopullisiin sopimuksiin; ei kuitenkaan sellaisiin lopullisiin sopimuksiin, jotka on allekirjoitettu ennen kuin komissio ilmoittaa Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä, että se on aloittanut riitojen ratkaisusta annettuja sääntöjä ja menettelyjä koskevan Maailman kauppajärjestön sopimuksen mukaiset riidanratkaisumenettelyt Koreaa vastaan pyytämällä konsultaatiota, eikä sellaisiin lopullisiin sopimuksiin, jotka on allekirjoitettu vähintään kuukausi sen jälkeen, kun komissio ilmoittaa Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä, että nämä riidanratkaisumenettelyt on saatu päätökseen tai keskeytetty, koska yhteisö katsoo, että yhteisymmärryspöytäkirja on pantu tosiasiallisesti täytäntöön.

5 artikla

Tämä asetus tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä, ja sen voimassaolo päättyy 31 päivänä maaliskuuta 2004.

_ _”

6 Asetuksen N:o 1177/2002 voimassaoloaikaa, josta säädettiin sen 5 artiklassa, pidennettiin 11.3.2004 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 502/2004 (EUVL L 81, s. 6), jolla muutettiin ensiksi mainittua asetusta, jatkumaan 31.3.2005 saakka.

Asian tausta

7 Asiassa kantajana oleva Cantiere navale De Poli SpA harjoittaa laivanrakennustoimintaa Venetsiassa (Italia).

8 Italian tasavalta ilmoitti 15.1.2004 tukijärjestelmän, jolla sen tarkoituksena oli soveltaa asetusta N:o 1177/2002 valtion vuotuisen ja monivuotisen talousarvion laatimisesta annetuista säännöksistä 24.12.2003 annetun lain nro 350 (vuoden 2004 talousarviolaki) (legge n. 350 su disposizioni per la formazione del bilancio annuale e pluriennale dello Stato (legge finanziaria 2004); GURI nro 299, Supplemento ordinario, 27.12.2003; jäljempänä laki nro 350/2003) 4 §:n 153 momentin kautta; tässä säännöksessä säädetään seuraavaa:

”[asetuksen N:o 1177/2002] soveltamiseksi myönnetään 10 miljoonan euron määrä vuodelle 2004. Tuen myöntämistä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä säädetään infrastruktuuri- ja liikenneministeriön asetuksella. Jotta tämän momentin säännökset ovat tehokkaita, [komission] on annettava ennalta hyväksyntänsä [EY] 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti.”

9 Laivanrakennusteollisuuden väliaikaisia suojajärjestelyjä koskevasta tukiohjelmasta N 59/04 (tiedoksi annettu numerolla K(2004) 1807) 19.5.2004 tehdyllä päätöksellä (jäljempänä vuoden 2004 hyväksymispäätös) komissio hyväksyi ilmoitetun tukijärjestel-

män (jäljempänä vuoden 2004 tukijärjestelmä) ja totesi sen asetuksen N:o 1177/2002 säännösten mukaiseksi ja yhteismarkkinoille soveltuvaksi.

10 Koska Italian tasavalta katsoi, että alkuperäinen 10 miljoonan euron määräraha ei riittänyt kattamaan kaikkia ennen asetuksen N:o 1177/2002, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 502/2004, voimassaolon päättymistä tehtyjä tukihakemuksia, se ilmoitti komissiolle 1.2.2008 aikovansa myöntää valtion vuotuisen ja monivuotisen talousarvion laatimisesta annetuista säännöksistä 24.12.2007 annetun lain nro 244 (vuoden 2008 talousarviolaki) (legge n. 244 su disposizioni per la formazione del bilancio annuale e pluriennale dello Stato (legge finanziaria 2008); GURI nro 300, Supplemento ordinario, 28.12.2007) 2 §:n 206 momentin nojalla vuoden 2004 tukijärjestelmässä vahvistettuun talousarvioon 10 miljoonan euron lisämäärärahan (jäljempänä ilmoitettu toimenpide).

11 Komissio antoi 30.4.2008 päivätyllä kirjeellä Italian tasavallalle tiedoksi päätöksensä aloittaa kyseisen jäsenvaltion suhteen EY 88 artiklan 2 kohdassa säädetty menettely ilmoitetun toimenpiteen osalta. Mainitun menettelyn aloittamista koskeva päätös julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä (EUVL 2008, C 140, s. 20). Kyseisessä päätöksessään komissio kehotti niitä, joita asia koskee, ilmoittamaan huomautuksensa kuukauden määräajan kuluessa päätöksen julkaisemisesta. Kantaja esitti 12.9.2008 päivätyllä kirjelmällä huomautuksensa, joita komissio ei ottanut huomioon, sillä se katsoi kantajan esittäneen huomautuksensa liian myöhään.

12 Komissio teki 21.10.2008 päätöksen valtiontuesta C 20/08 (ex N 62/08), jonka Italia aikoo myöntää muuttamalla laivanrakennusteollisuuden väliaikaisia suojajärjestelyjä koskevaa tukiohjelmaa N 59/04 (EUVL 2010, L 17, s. 50; jäljempänä riidanalainen päätös). Päätöksen 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Valtiontuki, jonka Italia aikoo myöntää muuttamalla laivanrakennusalan väliaikaista suojajärjestelyä koskevaa [vuoden 2004] valtiontukiohjelmaa N 59/04 lisäämällä sen määrärahoja 10 miljoonaa euroa, ei sovellu yhteismarkkinoille.

Tämän vuoksi kyseistä tukea ei saa myöntää.”

13 Komissio arvioi riidanalaisessa päätöksessään, että ilmoitettu toimenpide on katsottava asetuksen N:o 659/1999 1 artiklan c alakohdassa ja asetuksen N:o 794/2004 4 artiklassa tarkoitetuksi uudeksi tueksi ja ettei kyseistä tukea voida pitää yhteismarkkinoille soveltuvana, koska asetus N:o 1177/2002 ei ollut enää voimassa eikä se siten voinut olla ilmoitetun toimenpiteen arvioinnin oikeudellisena pohjana. Komissio totesi lisäksi, ettei kyseistä toimenpidettä voida katsoa yhteismarkkinoille soveltuvaksi laivanrakennusteollisuuden valtiontukea koskevien puitteiden perusteella (EUVL 2003, C 317, s. 11) ja ettei sitä voida katsoa yhteismarkkinoille soveltuvaksi minkään muunkaan valtiontukien alaa koskevan säännöksen nojalla.

14 Komissio totesi lisäksi, että asetuksen N:o 1177/2002 voimaantulon seurauksena Korean tasavalta oli saattanut kysymyksen siitä, oliko mainittu asetus lainmukainen suhteessa Maailman kauppajärjestön (WTO) sääntöihin, WTO:n riitojenratkaisuelimen (DSB) käsiteltäväksi. DSB:n asettama asiantuntijaryhmä antoi 22.4.2005 raportin, jossa se totesi, että asetuksella N:o 1177/2002 ja useilla kansallisilla järjestelmillä, joilla sovellettiin kyseistä asetusta ja jotka olivat olemassa Korean tasavallan saattaessa riidan WTO:hon, rikottiin tiettyjä WTO:n sääntöjä. Komission mukaan DSB:n asettama asiantuntijaryhmä antoi 20.5.2005 raportin, jossa suositettiin, että yhteisö saattaisi asetuksen N:o 1177/2002 ja kansalliset tukijärjestelmät, joilla kyseistä asetusta sovelletaan, WTO:n puitteissa tehdyissä sopimuksissa vahvistettujen velvoitteiden mukaisiksi.

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten vaatimukset

15 Kantaja nosti nyt käsiteltävän kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 30.12.2008 toimittamallaan kannekirjelmällä.

16 Se vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– kumoaa riidanalaisen päätöksen

– velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

17 Komissio vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– hylkää kanteen

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

18 Unionin yleinen tuomioistuin (kahdeksas jaosto) päätti esittelevän tuomarin lausunnon perusteella aloittaa suullisen käsittelyn ja pyysi unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 64 artiklan mukaisena prosessinjohtotoimena asianosaisia ottamaan kantaa siihen, pitäisikö nyt käsiteltävä asia mahdollisesti yhdistää asiaan T-3/09, jossa on kyse Italian tasavallan nostamasta kanteesta, jolla on sama kohde. Asianosaiset eivät vastustaneet asioiden yhdistämistä, ja niiden huomautusten vastaanottamisen jälkeen asiat yhdistettiin 2.6.2010 annetulla unionin yleisen tuomioistuimen kahdeksannen jaoston puheenjohtajan määräyksellä suullista käsittelyä varten työjärjestyksen 50 artiklan mukaisesti.

19 Asianosaisten lausumat ja vastaukset unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 16.6.2010 pidetyssä istunnossa.

Oikeudellinen arviointi

20 Kantaja vetoaa kanteensa tueksi viiteen kanneperusteeseen, jotka perustuvat asetuksen N:o 1177/2002 rikkomiseen, ilmoitetun toimenpiteen virheelliseen arviointiin, DSB:n 20.6.2005 antaman suosituksen merkityksettömyyteen asiassa, EY 253 artiklan rikkomiseen sekä hyvän hallinnon periaatteen, kontradiktorisen periaatteen ja puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskevan periaatteen loukkaamiseen.

Ensimmäinen kanneperuste, joka perustuu asetuksen N:o 1177/2002 ja EY 253 artiklan rikkomiseen sekä yhdenvertaisen kohtelun ja luottamuksensuojan periaatteiden loukkaamiseen

Asianosaisten lausumat

21 Kantaja väittää tämän kanneperusteen yhteydessä, että komissio loukkasi oikeussäännön ajallista soveltamista koskevia periaatteita. Sen mukaan komissio sekoitti keskenään asetuksen N:o 1177/2002 voimassaoloajan siihen ajanjaksoon, jolloin kyseistä asetusta sovelletaan. Komission olisi näet pitänyt soveltaa kyseistä asetusta tilanteisiin, jotka olivat syntyneet ennen kuin sen voimassaolo oli päättynyt eli ennen 31.3.2005, koska nämä tilanteet ovat laillisesti syntyneet kyseisen asetuksen

voimassaoloaikana. Kantaja väittää tässä yhteydessä, että riidanalaisen päätöksen 34 perustelukappaleen perustelut ovat puutteelliset. Kantaja viittaa myös asetuksen N:o 1177/2002 4 artiklaan sekä tuista N 68/2008 ja N 69/2008 – Italia (Giacalonen telakalla rakennettujen säiliöalusten toimittamista koskevan kolmen vuoden pituisen määräajan pidentäminen) 8.8.2008 tehtyyn komission päätökseen K(2008) 4356, jossa komissio sen mukaan sovelsi asetusta N:o 1177/2002 31.3.2005 jälkeen.

22 Lisäksi kantaja väittää, että komissio loukkasi riidanalaisessa päätöksessä yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, koska yritykset, joilta evättiin pääsy kyseisessä päätöksessä tarkoitetun tukijärjestelmän piiriin, olivat tehneet myyntisopimuksensa Korean epäterveiden kilpailukäytäntöjen seurauksena samassa taloudellisessa asiayhteydessä ja sääntelykontekstissa – eli ennen 31.3.2005 – kuin ne yritykset, joiden hyväksi sovelletaan tukijärjestelmää vuoden 2004 hyväksymispäätöksen nojalla. Kantajan mukaan ainoana erona kyseisten toimijoiden välillä on se, että Italian tasavalta myönsi talousarvioon liittyvistä syistä 31.3.2005 jälkeen lisärahoitusta vuoden 2004 tukijärjestelmälle.

23 Komissio loukkasi kantajan mukaan myös luottamuksensuojan periaatetta, koska se oletti mielivaltaisesti, että ilmoitettu toimenpide oli annettu tiedoksi määräajan päätyttyä. Koska asetuksessa N:o 1177/2002 ei säädetty määräaikaa tukitoimenpiteistä ilmoittamiselle ja kun otetaan huomioon se seikka, että kantaja oli tehnyt kyseisessä asetuksessa säädetyt aineelliset edellytykset täyttäviä sopimuksia ennen 31.3.2005, komissio ei voinut kantajan perusteltuja odotuksia loukkaamatta kieltäytyä hyväksymästä ilmoitettua toimenpidettä.

24 Kantaja väittää myös, ettei komissio ole selittänyt, miten asetuksen N:o 1177/2002 tavoitteiden toteuttaminen on sovitettavissa yhteen sen kanssa, että Italian hallituksen ei ollut käytännössä mahdollista ilmoittaa tukia, jotka liittyivät sellaisiin sopimuksiin, joiden tekemispäivä ei ollut sen tiedossa ja joista sillä ei voinut olla tietoa sen

vuoksi, että asetuksen N:o 1177/2002 mukaan mainitunlaisia sopimuksia oli oikeus tehdä 31.3.2005 saakka, sinä samana päivänä, jolloin kyseisen asetuksen voimassaolo päättyi.

25 Kantaja toteaa lisäksi, ettei sen paremmin perustamissopimuksessa määrätyssä valtiontukien valvontajärjestelmässä kuin asetuksessa N:o 1177/2002 säädetä määräaikaa, jonka kuluessa EY 88 artiklan 3 kohdan mukaiset tukia koskevat ilmoitukset on tehtävä.

26 Subsidiariteettiperiaatteen mukaisesti on nimittäin yksinomaan Italian viranomaisten asiana valita asetuksen N:o 1177/2002 soveltamiseksi myönnettyjä määrärahoja koskevan tiedon perusteella ja tavanomaiset talousarvioita koskevat menettelyt huomioon ottamalla tukitoimenpiteen ilmoittamisajankohta. Kantajan mukaan komissio teki siten ilmeisen arviointivirheen, kun se tukeutui asetuksen N:o 1177/2002 voimassaolon päättymisajankohtaan 31.3.2005 ja samasti sen määräaikaan, johon mennessä jäsenvaltioiden on säädettävä tietyn tukijärjestelmän rahoittamisesta.

27 Komissio vaatii tämän kanneperusteen hylkäämistä.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

28 Ensiksikin sen väitteen osalta, jonka mukaan riidanalaisen päätöksen 34 perustelukappaleen perustelut ovat puutteelliset, on muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 253 artiklassa edellytettyjen perustelujen on oltava kyseessä olevan toimenpiteen luonteen mukaisia ja niistä on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmettävä toimenpiteen tehneen toimielimen päättely siten, että niille, joita toimenpide koskee, selviävät sen syyt, ja siten, että toimivaltainen tuomioistuin voi tutkia toimenpiteen lainmukaisuuden. Perusteluvelvollisuuden täyttymistä on arvioitava asiaan liittyvien olosuhteiden perusteella, ja näitä ovat muun muassa toimenpiteen sisältö, esitettyjen perustelujen luonne sekä se tarve, joka niillä, joille päätös on osoitettu tai joita

se koskee suoraan ja erikseen, voi olla saada selvennystä tilanteeseen. Perusteluissa ei tarvitse esittää kaikkia asiaan liittyviä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, koska sitä, ovatko päätöksen perustelut EY 230 artiklan mukaisia, tutkitaan paitsi päätöksen sanamuodon myös asiayhteyden ja kaikkien asiaa koskevien oikeussääntöjen suhteen (ks. yhdistetyt asiat C-341/06 P ja C-342/06 P, Chronopost v. UFEX ym., tuomio 1.7.2008, Kok., s. I-4777, 88 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

29 Käsiteltävässä asiassa komissio selitti riidanalaisen päätöksen 33 ja 34 perustelukappaleessa syyt sille, minkä vuoksi se katsoi, ettei oikeuskäytäntö, johon kantaja vetoaa, ole merkityksellinen sen ratkaisemiseksi, saattoiko Italian hallitus perustellusti luottaa ilmoitetun toimenpiteen soveltuvuuteen yhteismarkkinoille.

30 Väitetysti riittämättömät perustelut sisältyvät riidanalaisen päätöksen 11, 25 ja 26 perustelukappaleeseen, joissa esitetään syy sille, miksi komissio katsoi, ettei ilmoitettuun toimenpiteeseen sovelleta asetusta N:o 1177/2002, eli todetaan, että mainittu asetus ei ollut enää voimassa.

31 Komission omaksuman lähestymistavan perusteltavuuden osalta on riidatonta, että komissio totesi riidanalaisessa päätöksessä, ettei asetus N:o 1177/2002 voinut olla oikeudellisena perustana ilmoitetun toimenpiteen arvioimiseksi, sillä kyseisen asetuksen voimassaolo oli päättynyt 31.3.2005 (riidanalaisen päätöksen 11, 25 ja 26 perustelukappale).

32 Koska siirtymäsäännöksiä ei ole annettu, käsiteltävässä asiassa on oikeussäännön ajallisessa soveltamisalassa erotettava toisistaan toimivaltasäännöt ja aineellisen oikeuden säännöt.

33 Euroopan unionin toimielinten toimivaltasääntöjen osalta oikeuskäytännöstä ilmenee, että määräyksen tai säännöksen, joka on toimen oikeudellinen perusta ja jolla unionin toimielin valtuutetaan toteuttamaan kyseinen toimi, on oltava voimassa sen toteuttamishetkellä (ks. vastaavasti asia C-269/97, komissio v. neuvosto, tuomio 4.4.2000, Kok., s. I-2257, 45 kohta).

34 Käsiteltävässä asiassa EY 88 artikla muodostaa oikeudellisen perustan, jolla komissiolle annetaan toimivalta tehdä päätöksiä valtiontukien alalla ja jolla se siten pysyvästi valtuutetaan vuodesta 1968 lähtien ratkaisemaan tukitoimenpiteiden soveltuvuus yhteismarkkinoille EY 87 artiklaan nähden.

35 Aineellisen oikeuden sääntöjä sovelletaan niiden voimaantulosta lukien kaikkiin aikaisemman oikeussäännön soveltamisaikana syntyneen tilanteen tuleviin vaikutuksiin. Tästä seuraa, että aineellisen oikeuden sääntöjä ei sovelleta ennen niiden voimaantuloa syntyneisiin vaikutuksiin, elleivät poikkeuksellista taannehtivaa soveltamista koskevat edellytykset täyty (ks. vastaavasti asia 68/69, Brock, tuomio 14.4.1970, Kok., 171, 6 kohta; asia C-162/00, Pokrzeptowicz-Meyer, tuomio 29.1.2002, Kok., s. I-1049, 49 kohta; yhdistetyt asiat C-74/00 P ja C-75/00 P, Falck ja Acciaierie di Bolzano v. komissio, tuomio 24.9.2002, Kok., s. I-7869, 119 kohta; asia T-435/04, Simões Dos Santos v. SMHV, tuomio 14.2.2007, Kok. H. 2007, s. I-A-2-61 ja II-A-2-427, 100 kohta ja asia T-25/04, González y Díez v. komissio, tuomio 12.9.2007, Kok., s. II-3121, 70 kohta).

36 Ilmoitettujen mutta maksamattomien tukien osalta unionin valtiontukien valvontajärjestelmän puitteissa ajankohta, jolloin suunnitellun tuen vaikutukset syntyvät, on sen yhteismarkkinoille soveltuvuuden arviointia koskevan komission päätöksen tekemishetki. Sellaisia valtiontukien soveltuvuuden arviointia koskevia sääntöjä, periaatteita ja kriteereitä, jotka ovat voimassa ajankohtana, jolloin komissio tekee päätöksensä, voidaan lähtökohtaisesti nimittäin pitää kilpailutilanteeseen parhaiten soveltuvina (asia C-334/07 P, komissio v. Freistaat Sachsen, tuomio 11.12.2008, Kok., s. I-9465,

50–53 kohta). Tämä johtuu siitä, että kyseinen tuki voi synnyttää tosiasiallisia etuja ja haittoja yhteismarkkinoilla aikaisintaan sillä hetkellä, kun komissio päättää joko hyväksyä sen tai olla hyväksymättä sitä.

37 Sitä vastoin tukiin, jotka on maksettu sääntöjenvastaisesti etukäteen ilmoittamatta, sovelletaan kyseisen tuen maksamishetkellä voimassa olevia aineellisen oikeuden sääntöjä, koska tällaisesta tuesta johtuvat edut ja haitat syntyvät sen ajanjakson aikana, jonka kuluessa kyseinen tuki maksetaan (asia T-348/04, SIDE v. komissio, tuomio 15.4.2008, Kok., s. II-625, 58–60 kohta).

38 Tästä seuraa, että komissiota ei nyt käsiteltävässä asiassa voida arvostella asetuksen N:o 1177/2002 soveltamatta jättämisestä, sillä suunniteltu tuki oli ilmoitettu mutta sitä ei ollut maksettu. Ilmoitetun toimenpiteen tosiasialliset edut ja haitat yhteismarkkinoilla eivät nimittäin voineet toteutua ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä, ja riidanalainen päätös on tehty asetuksen N:o 1177/2002 voimassaolon päätyttyä eli 31.3.2005 jälkeen.

39 Argumentilla, jonka mukaan asetuksen N:o 1177/2002 4 artiklan nojalla sitä sovelletaan ennen 31.3.2005 allekirjoitettuihin sopimuksiin, ei saateta kyseenalaiseksi sitä toteamusta, että kyseistä asetusta ei sovelleta ilmoitettuun toimenpiteeseen. Asetuksen N:o 1177/2002 4 artiklassa täsmennetään näet saman asetuksen 2 artiklan tavoin aineelliset edellytykset, joiden on täytyttävä, jotta komissio voi saman asetuksen nojalla tehdä päätöksen, jossa tuki todetaan yhteismarkkinoille soveltuvaksi. Kyseisen asetuksen ajalliseen soveltamisalaan kuitenkin sovelletaan sen 5 artiklaa ja edellä 33–36 kohdassa esitettyjä periaatteita.

40 Se seikka, että ilmoitettuihin mutta maksamattomiin tukiin sovellettavien aineellisen oikeuden sääntöjen määrittämisen kannalta merkityksellinen ajankohta on kyseisten tukien yhteismarkkinoille soveltuvuuden arviointia koskevan komission päätöksen tekemishetki, merkitsee kylläkin sitä, että komissio voi ilmoitettua tukitoimenpidettä koskevan tutkinnan kestoon vaikuttamalla saada aikaan sen, että kyseiseen toimenpiteeseen sovellettaisiin sen ilmoittamisen jälkeen voimaan tullutta aineellisen

oikeuden sääntöä. Tällainen tilanne, josta käsiteltävässä asiassa ei kuitenkaan ole kyse sen vuoksi, että ilmoitettu toimenpide on annettu tiedoksi asetuksen N:o 1177/2002 voimassaolon päättymisen jälkeen, ei kuitenkaan oikeuta poikkeamaan periaatteesta, jonka mukaan aineellisen oikeuden uusia sääntöjä sovelletaan niiden voimaantulon jälkeen kaikkiin vanhojen sääntöjen voimassaoloaikana syntyneiden tilanteiden tuleviin vaikutuksiin.

41 Tästä on todettava, että komission oikeutta tehdä valinta uuden ja vanhan säännön soveltamisen välillä rajoittaa ja tasapainottaa yhtäältä se seikka, että jäsenvaltioilla on harkintavaltaa tukitoimenpiteiden ilmoittamisajankohdan valinnan osalta, ja toisaalta se, että asetuksen N:o 659/1999 4 artiklassa komissiota kehotetaan hyvän hallinnon periaatteen mukaisesti toimimaan joutuisasti (ks. vastaavasti ja analogisesti asia T-176/01, Ferriere Nord v. komissio, tuomio 18.11.2004, Kok., s. II-3931, 62 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

42 Sillä, että jäsenvaltioiden oli ilmoitettava suunnitellut tukitoimenpiteet ennen kuin asetuksen N:o 1177/2002 voimassaolo päättyi ja ennen kuin kaikki tukeen oikeutetut sopimukset oli allekirjoitettu, jotta kyseistä asetusta sovellettaisiin kyseisiin jäsenvaltioihin, ei voida saattaa kyseenalaiseksi aineellisen oikeuden sääntöjen ajallista soveltamista koskevien periaatteiden soveltamista unionin valtiontukien valvontajärjestelmään. Valtiontukitoimenpiteiden ennakkovalvontajärjestelmän luonteeseen kuuluu nimittäin se, että tukia koskeviin ilmoituksiin on sisällytettävä arvioita suunniteltujen tukien kokonaismääristä. Näin on erityisesti toimintatukia koskevien toimenpiteiden – kuten nyt käsiteltävässä asiassa kyseessä olevien tukien – osalta.

43 Lisäksi on niin, ettei väitteellä, jonka mukaan komissio sovelsi asetusta N:o 1177/2002 31.3.2005 jälkeen hyväksyessään toimittamiselle asetetun määräajan pidentämistä koskevan vaatimuksen, saateta kyseenalaiseksi sitä, että asetusta N:o 1177/2002 ei voitu soveltaa ilmoitettuun toimenpiteeseen. On yhtäältä korostettava, että se, miten komissio tulkitsee ja soveltaa tiettyä oikeussäännöstä, ei missään tapauksessa sido

unionin yleistä tuomioistuinta. Toisaalta on todettava, että päätös, johon kantaja viittaa (ks. edellä 21 kohta), koskee – toisin kuin nyt käsiteltävä asia – tilannetta, jota koskevat oikeudelliset säännökset on vahvistettu pysyvästi vuoden 2004 hyväksymispäätöksellä ennen 31.3.2005.

44 On todettava, että yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamista koskeva väite on selvästi perusteeton. Se, ettei asetusta N:o 1177/2002 sovelleta ilmoitettuun toimenpiteeseen, seuraa nimittäin suoraan oikeussäännön soveltamisesta, eikä se johdu harkintavallan käyttämisestä. Näin ollen syy siihen, että ilmoitetussa toimenpiteessä tarkoitetut sopimukset eivät kuulu asetuksen N:o 1177/2002 mukaisesti tuen piiriin, liittyy yksinomaan kyseisen asetuksen väliaikaisuuteen sekä siihen seikkaan, ettei Italian tasavalta ollut ilmoittanut kyseistä toimenpidettä, minkä vuoksi komissio ei voinut tehdä päätöstä ennen kyseisen asetuksen voimassaolon päättymistä.

45 Sen kantajan väitteen osalta, jonka mukaan komissio loukkasi luottamuksensuojan periaatetta, on todettava, ettei asetukseen N:o 1177/2002 sisälly säännöksiä, joissa vapautettaisiin jäsenvaltiot niille EY 88 artiklan 3 kohdan nojalla kuuluvasta ilmoitusvelvollisuudesta, eikä säännöksiä, joissa muutettaisiin tähän velvollisuuteen liittyvien käsitteiden määritelmiä, kuten olemassa olevan tuen muuttamisen käsitettä. Tässä asetuksessa asetetaan päinvastoin sen soveltamisen edellytykseksi EY 88 artiklan määräysten ja asetuksen N:o 659/1999 säännösten noudattaminen. Näin ollen asetukseen N:o 1177/2002 perustuva vuoden 2004 hyväksymispäätös ei voinut millään tavoin synnyttää perusteltua luottamusta, joka ulottuisi pidemmälle kuin se, mitä mainitussa päätöksessä nimenomaisesti todetaan eli että Italian tasavalta voi myöntää tukia, joiden kokonaismäärä on 10 miljoonaa euroa.

46 Kun otetaan huomioon kaikki edellä esitetty ja kun asetuksen N:o 1177/2002 ajallista soveltamisalaa laajentavia siirtymäsäännöksiä ei ole annettu, ensimmäinen kanneperuste on kokonaisuudessaan hylättävä.

Toinen kanneperuste, joka perustuu ilmoitetun toimenpiteen virheelliseen arviointiin

Asianosaisten lausumat

47 Kantaja väittää ensinnäkin, ettei komissiolla ollut toimivaltaa tutkia ilmoitetun toimenpiteen soveltuvuutta yhteismarkkinoille, koska asetukseen N:o 1177/2002 ei sisälly tällaista soveltuvuusedellytystä. Kantajan mukaan kyseinen asetus on annettu markkinoilla vallinneen hätätilanteen seurauksena, mikä kuuluu EY 87 artiklan 3 kohdan e alakohdan nojalla neuvoston yksinomaisen toimivallan alaan.

48 Kantaja toteaa tältä osin, että arvioitaessa sitä, ovatko tukitoimenpiteet neuvoston EY 87 artiklan 3 kohdan e alakohdan mukaisesti perustaman poikkeusjärjestelmän mukaisia, komission tehtävä rajoittuu sen varmistamiseen, että neuvoston esittämät edellytykset täyttyvät, mikä on kantajan mukaan tilanne nyt käsiteltävässä asiassa.

49 Toiseksi kantaja väittää, että komissio teki virheen, kun se tukeutui asetuksen N:o 794/2004 4 artiklan 2 kohtaan todetessaan ilmoitetun toimenpiteen uudeksi tueksi. Kantaja esittää tässä yhteydessä, että asetus N:o 1177/2002 on ylemmäntasoinen oikeudellinen normi suhteessa asetukseen N:o 794/2004. Viimeksi mainitulla asetuksella ei näin ollen voida rajoittaa asetuksen N:o 1177/2002 soveltamista. Asetusta N:o 794/2004 on sen mukaan päinvastoin sovellettava asetuksen N:o 1177/2002 tavoitteen eli Korean epäterveistä kilpailukäytännöistä kärsivien eurooppalaisten telakoiden tukemista koskevan tavoitteen mukaisesti.

50 Kolmanneksi kantaja kiistää sen riidanalaisen päätöksen 23 perustelukappaleessa mainitun perusteen perusteltavuuden, jonka mukaan ”hyväksytyn tukiohjelman

määrärahojen lisäämisellä (muut kuin marginaaliset, alle 20 prosentin lisäykset) on vääjäämättä vaikutusta kilpailuun, sillä sen seurauksena jäsenvaltiot voivat myöntää alun perin hyväksyttyä enemmän tukea". Kantajan mukaan ilmoitetulla toimenpiteellä ei voinut olla vaikutusta kilpailuun, koska tällaiset vaikutukset olivat syntyneet aikaisemmin eli silloin, kun taloudelliset toimijat asetuksen N:o 1177/2002 antamisen seurauksena tekivät vuonna 2005 alussopimuksia.

51 Kantaja katsoo, että sillä seikalla, että korealaisille telakoille on voinut aiheutua haittoja, ei ole merkitystä, sillä tämä on nimenomaan asetuksen N:o 1177/2002 tavoitteena. Myöskään ilmoitettu toimenpide ei sen mukaan merkitse todellista "olemassa olevan tuen" määrärahojen lisäystä, koska sopimukset, joita ilmoitettu toimenpide koskee, eivät missään vaiheessa saaneet tukea tukijärjestelmästä.

52 Neljänneksi kantaja korostaa, että Italian tasavallan toteuttaman lisärahoituksen eli ilmoitetun toimenpiteen on katsottava seuraavan suoraan asetuksesta N:o 502/2004, jolla pidennettiin asetuksen N:o 1177/2002 voimassaoloaikaa ja joka synnytti tarpeen lisärahoitukseen. Kantajan mukaan ilmoitettua toimenpidettä ei näin ollen voida katsoa uudeksi, vuoden 2004 hyväksymispäätöksen kohteena olleeseen tukijärjestelmään nähden erilliseksi järjestelmäksi.

53 Komissio kiistää kantajan väitteet.

54 Komissio väittää, että kantajan argumentti, jonka mukaan ilmoitetulla toimenpiteellä ei voinut olla vaikutuksia kilpailuun, on jätettävä tutkimatta. Komission mukaan kannekirjelmässä mainitaan asetuksen N:o 794/2004 4 artiklan 2 kohdan a alakohdan rikkominen, kun taas kantajan vastauksessa riidanalaista päätöstä arvostellaan siitä, ettei riskiä kilpailuun kohdistuvista vaikutuksista ole ja että näin ollen yksi EY

87 artiklan 1 kohdassa määrätyistä edellytyksistä jää täyttymättä. Komissio katsoo, että kyse on täten uudesta oikeudellisesta perusteesta, mikä ei ole työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan ja 48 artiklan 2 kohdan mukaista.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

55 Aluksi on hylättävä komission vaatimus kanteen tutkimatta jättämisestä. Vaikka kantaja vetosi kannekirjelmässään ensimmäisen kanneperusteen osalta pääasiallisesti siihen, että kyseisten normien välisestä hierarkiasta seuraa se, ettei asetuksen N:o 794/2004 4 artiklan 2 kohtaa voida soveltaa ilmoitettuun toimenpiteeseen, se näet väitti myös, ettei ilmoitetulla toimenpiteellä voinut olla vaikutuksia kilpailuun.

56 Tästä seuraa, että kaikki kantajan esillä olevan kanneperusteen yhteydessä esittämät väitteet on otettava tutkittaviksi.

57 Kanneperusteen perusteltavuudesta on todettava, että on suoraan hylättävä väite, jonka mukaan asetus N:o 1177/2002 vaikutti siten, ettei komissiolla ollut toimivaltaa tutkia ilmoitetun toimenpiteen soveltuvuutta yhteismarkkinoille.

58 Komissiolle tässä suhteessa kuuluvasta toimivallasta ensinnäkin määrätään EY:n perustamissopimuksessa, eikä sitä voida saattaa kyseenalaiseksi asetuksella.

59 Toiseksi on niin, kuten ensimmäisen kanneperusteen tarkastelun yhteydessä on jo todettu, että asetusta N:o 1177/2002 ei sovelleta ilmoitettuun toimenpiteeseen.

60 Kolmanneksi siinäkin tapauksessa, että asetuksen N:o 1177/2002 oletettaisiin tulevan sovellettavaksi ilmoitettuun toimenpiteeseen, on korostettava, että asetus N:o 1177/2002 perustuu EY 87 artiklan 3 kohdan e alakohtaan. Näin ollen tuet, joita kyseinen asetus koskee, muodostavat ainoastaan tukiryhmän, johon kuuluvia tukia ”voidaan pitää yhteismarkkinoille soveltuvina”. Tämä sanamuoto on lisäksi otettu muuttamattomana asetuksen N:o 1177/2002 2 artiklan 1 kohtaan.

61 Vaikka tällaiset tuet voidaan katsoa yhteismarkkinoille soveltuviksi, tästä ei näin ollen kuitenkaan seuraa, että ne ovat väistämättä yhteismarkkinoille soveltuvia (ks. vastaavasti asia C-311/94, IJssel-Vliet, tuomio 15.10.1996, Kok., s. I-5023, 26–28 kohta).

62 EY 88 artiklan 3 kohdan mukaan komission tehtävänä on nimittäin varmistaa, että kyseiset tuet täyttävät kaikki edellytykset sille, että ne voidaan katsoa yhteismarkkinoille soveltuviksi. Tästä muistutetaan asetuksen N:o 1177/2002 3 artiklassa, jossa nimenomaisesti säädetään, että kyseisiin tukiin sovelletaan EY 88 artiklaa ja asetusta N:o 659/1999.

63 Kaikesta siitä, mitä edellä on esitetty komission toimivallan osalta, seuraa, että, komissio oli – toisin kuin kantaja väittää – käsiteltävässä asiassa toimivaltainen arvioimaan ilmoitetun toimenpiteen soveltuvuutta yhteismarkkinoille, eikä mikään sääntö estänyt sitä tukeutumasta asetukseen N:o 794/2004.

64 Ilmoitetun toimenpiteen uudeksi tueksi toteamisen riitauttamisesta on muistutettava, että olemassa olevan tuen muuttamisen käsitteen ulottuvuus määräytyy sen oikeudellisen perustan mukaan, jonka perusteella olemassa oleva tukijärjestelmä on perustet-

tu (asia 169/82, komissio v. Italia, tuomio 27.3.1984, Kok., s. 1603, 9 ja 10 kohta ja asia T-35/99, Keller ja Keller Meccanica v. komissio, tuomio 30.1.2002, Kok., s. II-261, 61 ja 62 kohta).

65 Käsiteltävässä asiassa laki nro 350/2003, jossa tukijärjestelmän alkuperäiseksi talousarvioksi säädettiin 10 miljoonaa euroa, kuului niihin seikkoihin, jotka Italian tasavalta saattoi komission tutkittavaksi menettelyssä, joka johti vuoden 2004 hyväksymispäätöksen tekemiseen. Tästä seuraa, että lain nro 244/2007, jossa säädettiin vuoden 2004 tukijärjestelmän määrärahojen lisäyksestä 10 miljoonalla eurolla, antaminen todellakin johti siihen, että ilmoitettu toimenpide oli katsottava oikeuskäytännössä tarkoitetuksi uudeksi tueksi.

66 Ylimääräisenä huomautuksena on muistutettava, kuten edellä 36–38 kohdassa on todettu, että lähtöolettama, jolle kantajan väite perustuu, eli se, että kyseisen tuen myöntämishetkellä vaikutuksia kilpailuun ei voinut olla sen vuoksi, että vaikutukset kilpailuun olivat syntyneet jo sopimusten tekemishetkellä vuonna 2005 (ks. edellä 50 kohta), on virheellinen.

67 Lopuksi kantajan argumentti, jonka mukaan ilmoitettua toimenpidettä ei voida katsoa uudeksi tueksi, koska se seuraa suoraan asetuksesta N:o 502/2004, jolla pidennettiin asetuksen N:o 1177/2002 voimassaoloaikaa ja joka synnytti vuoden 2004 tukijärjestelmää koskevan lisärahoitustarpeen, on merkityksetön. Vaikka asetuksella N:o 502/2004 pidennettiinkin asetuksen N:o 1177/2002 voimassaoloaikaa, sillä ei nimittäin säädetty minkäänlaista poikkeusta EY 88 artiklan 3 kohdassa ja asetuksen N:o 1177/2002 3 artiklassa tarkoitetusta velvollisuudesta ilmoittaa tukia koskevista muutoksista.

68 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että myös toinen kanneperuste on hylättävä perusteettomana.

Kolmas kanneperuste, joka perustuu DSB:n 20.6.2005 antaman suosituksen merkityksettömyyteen

Asianosaisten lausumat

69 Kantaja väittää pääasiallisesti, että riidanalaista päätöstä rasittaa virhe, koska siinä todetaan virheellisesti, että DSB:n 20.6.2005 antama suositus oli esteenä ilmoitetun toimenpiteen hyväksymiselle. Sen mukaan komission riidanalaisessa päätöksessään omaksuma kanta nimittäin merkitsee DSB:n 20.6.2005 antaman suosituksen taannehtivaa soveltamista ennen 31.3.2005 allekirjoitettuihin sopimuksiin, joiden allekirjoittajat saattoivat perustellusti luottaa siihen, että niihin sovelletaan asetusta N:o 1177/2002. Kantaja katsoo, että DSB:n 20.6.2005 antamalla suosituksella ei kuitenkaan olisi pitänyt olla minkäänlaista merkitystä komission ilmoitettua toimenpidettä koskevassa tutkinnassa.

70 Komissio vaatii tämän kanneperusteen hylkäämistä.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

71 On todettava, että – kuten riidanalaisen päätöksen 26 perustelukappaleesta käy ilmi – komissio katsoi ilmoitetun toimenpiteen olevan yhteismarkkinoille soveltumaton, kun otetaan huomioon yhtäältä se seikka, että asetuksen N:o 1177/2002 voimassaolo oli päättynyt, ja toisaalta se, ettei tuen yhteismarkkinoille soveltuvuuden arvioinnille ollut vaihtoehtoista oikeudellista perustaa.

72 Riidanalaisen päätöksen 37 perustelukappaleessa komissio totesi vastauksena mainittuun Italian tasavallan argumenttiin, joka on esitetty riidanalaisen päätöksen 35 perustelukappaleessa, että yhteisö oli 20.7.2005 ilmoittanut WTO:lle, että asetuksen

N:o 1177/2002 voimassaolo oli päättynyt 31.3.2005 ja että jäsenvaltiot eivät näin ollen enää voineet myöntää tukia kyseisen asetuksen nojalla. Komissio totesi tässä yhteydessä, että WTO:lle osoitetulla tiedonannolla yhteisö sitoutui suhteessa WTO:hon olemaan enää soveltamatta asetusta N:o 1177/2002.

73 Kun riidanalaisen päätöksen 26 ja 37 perustelukappaletta luetaan yhdessä, käy näin ollen ilmi komission katsoneen 37 perustelukappaleessa, että ilmoitetun toimenpiteen mahdollinen hyväksyminen olisi ollut sekä yhteismarkkinoille soveltumatonta että ristiriidassa yhteisön WTO:hon nähden tekemiin sitoumuksiin, ja että päätelmä, jonka mukaan ilmoitettu toimenpide on yhteismarkkinoille soveltumaton, perustuu arviointiin, joka oli yhteisön WTO-velvoitteita koskevasta arvioinnista erillinen ja itsenäinen sekä tätä edeltävä.

74 Näin ollen kantajan kolmatta kanneperustetta ei voida hyväksyä.

Neljäs kanneperuste, joka perustuu riittämättömiin ja puutteellisiin perusteluihin

Asianosaisten lausumat

75 Neljännen kanneperusteen yhteydessä kantaja väittää ensinnäkin, että riidanalaisen päätöksen 25 perustelukappaleen perustelut ovat puutteelliset, koska siinä ”tode-

taan yleisluonteisella tavalla, ettei ole olemassa oikeudellista perustaa, jonka perusteella [ilmoitettu toimenpide] voitaisiin hyväksyä yksinomaan viittaamalla asetuksen [N:o 1177/2002] voimassaolon päättymiseen 31.3.2005". Kantaja katsoo, että näiden riittämättömien perustelujen lisäksi perustelut olivat puutteelliset siltä osin kuin riidanalaisessa päätöksessä ei tutkita asetuksen N:o 1177/2002 ja asetuksen N:o 794/2004 välistä suhdetta sen paremmin neuvoston tavoittelemien päämäärien kuin oikeusnormien hierarkiankaan näkökulmasta.

76 Kantaja väittää vastauksessaan, että riidanalaisen päätöksen 19–24 perustelukappaleen perustelut ovat puutteelliset, koska niissä ei selitetä ilmoitetun toimenpiteen ja asetuksen N:o 1177/2002 välistä suhdetta eikä tukien myöntämisen ja niiden kilpailuun vuonna 2005 kohdistuvien vaikutusten välistä suhdetta.

77 Kantaja väittää lisäksi, että komissio ei ole perustellut väitteitään, joiden mukaan ensinnäkään asetusta N:o 1177/2002 ei voitu käyttää oikeudellisena perustana ilmoitetun toimenpiteen tutkimiseksi, toiseksi Italian tasavalta ei ollut ilmoittanut kyseistä toimenpidettä asetuksen N:o 1177/2002 voimassaoloaikana ja kolmanneksi ilmoitetun toimenpiteen hyväksyminen oli ristiriidassa yhteisön kansainvälisten sitoumusten kanssa.

78 Komissio väittää, että riidanalainen päätös on perusteltu riittävällä ja asianmukaisella tavalla niin, että siitä käy selvästi ilmi päättelyn kulku ilmoitetun toimenpiteen arvioinnissa. Komissio katsoo lisäksi, että kantajan vastauksessaan esittämät argumentit on jätettävä tutkimatta, koska ne koskevat komission toteamusta, jonka mukaan ilmoitettu toimenpide oli katsottava uudeksi tueksi. Komission mukaan kantaja ei ollut kuitenkaan kannekirjelmässään moittinut riidanalaista päätöstä tältä osin.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

79 Ensiksi on hylättävä komission esittämä tutkimatta jättämistä koskeva vaatimus, koska kantaja on kannekirjelmässään nimenomaisesti riitauttanut ilmoitetun toimenpiteen toteamisen uudeksi tueksi. On siis todettava, että kaikki kantajan nyt käsiteltävän kanneperusteen yhteydessä esittämät argumentit on otettava tutkittaviksi.

80 Riidanalaisen päätöksen 25 perustelukappaletta koskeva väite on hylättävä perusteettomana. Komission päättely ilmoitettuun toimenpiteeseen sovellettavien sääntöjen ja sen yhteismarkkinoille soveltumattomuuden osalta käy riittävän selvällä tavalla ilmi riidanalaisen päätöksen 11 ja 25–35 perustelukappaleesta.

81 Lisäksi argumentit, joiden mukaan riidanalaisessa päätöksessä ei käsitellä asetuksen N:o 1177/2002 suhdetta yhtäältä ilmoitettuun toimenpiteeseen ja toisaalta asetukseen N:o 794/2002, on hylättävä täysin perusteettomina. Kuten edellä on todettu, komissio arvioi riidanalaisessa päätöksessään, että asetusta N:o 1177/2002 ei enää sovellettu eikä se ollut merkityksellinen ilmoitetun toimenpiteen tutkimiseksi. Kun otetaan huomioon edellä 28 kohdassa mainittu oikeuskäytäntö, komission ei näin ollen edellytetä selittävän enää tarkemmin sellaisen asetuksen, jonka se ei katsonut tulevan sovellettavaksi käsiteltävään asiaan, ja niiden sääntöjen, joita se aikoi soveltaa, välistä suhdetta.

82 Siitä väitteestä, joka koskee tukien myöntämisen ja niiden kilpailuun vuonna 2005 kohdistuvien vaikutusten välistä suhdetta koskevien perustelujen väitettyä riittämättömyyttä, on todettava, että tällä väitteellään kantaja tosiasiassa riitauttaa ainoastaan sen, että komissio totesi ilmoitetun toimenpiteen uudeksi tueksi. Kuten edellä 63–66 kohdassa on todettu, tätä väitettä ei voida hyväksyä.

83 Lopuksi edellä 77 kohdassa esitetyistä kolmesta väitteestä on todettava, että kun otetaan huomioon riidanalaisen päätöksen 26 ja 34 perustelukappale, niistä kaksi ensimmäistä ovat selvästi perusteettomia ja kolmas tehoton.

84 Komissio näet selitti riidanalaisen päätöksen 26 ja 34 perustelukappaleessa, että asetus N:o 1177/2002 ei riidanalaisen päätöksen tekemishetkellä ollut enää voimassa ja että riidanalaisen päätöksen 33 perustelukappaleessa mainittu Italian hallituksen esille tuoma oikeuskäytäntö ei ollut merkityksellinen sen ratkaisemiseksi, syntyikö Italian viranomaisille perusteltu luottamus.

85 Viimeisestä väitteestä on muistutettava, että riidanalaisen päätöksen 1 artiklassa säädetään, että ilmoitettua toimenpidettä ei voida panna täytäntöön, koska se ei sovellu yhteismarkkinoille. Kuten riidanalaisen päätöksen 26 perustelukappaleesta käy ilmi, komissio ei tukeutunut yhteisön kansainvälisiin sitoumuksiin todetessaan ilmoitetun toimenpiteen yhteismarkkinoille soveltumattomaksi. Tästä seuraa, että yhteisön kansainvälisten sitoumusten ja ilmoitetun toimenpiteen välistä ristiriitaa koskevien perustelujen mahdollisella puutteella ei ole vaikutusta riidanalaisen päätöksen päätösosaan ja että tämä väite on näin ollen todettava tehottomaksi ja hylättävä.

86 Edellä esitetyn perusteella neljäs kanneperuste on kokonaisuudessaan hylättävä.

Viides kanneperuste, joka perustuu hyvän hallinnon periaatteen, kontradiktorisen periaatteen ja puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskevan periaatteen loukkaamiseen

Asianosaisten lausumat

87 Kantaja esittää, että komissio loukkasi hyvän hallinnon periaatetta, kontradiktorista periaatetta ja puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskevaa periaatetta, kun se jätti ottamatta huomioon kantajan hallinnollisessa menettelyssä esittämät huomautukset (ks. edellä 11 kohta).

88 Komissio vaatii tämän kanneperusteen hylkäämistä.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

89 Unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että komissio täytti menettelylliset velvollisuutensa suhteessa kantajaan, kun se kesäkuussa 2008 julkaisi Euroopan unionin virallisessa lehdessä päätöksensä aloittaa EY 88 artiklan 2 kohdassa määrätty menettely ja kun se kehotti niitä, joita asia koskee, esittämään ilmoitettua toimenpidettä koskevat huomautuksensa kuukauden määräajan kuluessa (ks. vastaavasti edellä 35 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Falck ja Acciaierie di Bolzano v. komissio, tuomion 80–84 kohta). Kun näin ollen otetaan huomioon komission ensisijainen velvollisuus eli velvollisuus tehdä kohtuullisessa ajassa päätös Italian tasavaltaan nähden, sitä ei voida arvostella siitä, ettei se ottanut huomioon huomautuksia, jotka kantaja esitti yli kolme kuukautta mainitun määräajan päättymisen jälkeen.

90 On siis todettava, ettei viideskään kanneperuste ole perusteltu.

91 Näin ollen kanne on kokonaisuudessaan hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

92 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut komission vaatimuksen mukaisesti.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) Cantiere navale De Poli SpA velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Martins Ribeiro Papasavvas Wahl

Julistettiin Luxemburgissa 3 päivänä helmikuuta 2011.

Allekirjoitukset